

volatel po této stránce na dotyčnou část důvodů napadeného rozsudku a platí, pokud jde o výši výživného, totéž o pomnutí předpisu §u 1603 oustavec prvý něm. obč. zák., jenž v §u 1580 jednajícím o poskytování výživného není ani citován. Předpis §u 1610 téhož zákona, v němž se mluví o osobě potřebné (»des Bedürftigen«) dlužno vykládati v souvislosti s §em 1578 cit. zák., dle něhož »příjmy jmění manželčina« (Einkünfte ihres Vermögens) se rozumí jmění kapitálové, jehož žalobkyně, jak je zjištěno nižšími soudy, nemá, a není tím míněn výdělek z práce její, o němž tento zákonný předpis dále mluví. Poněvadž dle shora uvedeného nebyla výdělečná činnost manželky dle poměrů manželů obvyklou, nepřichází proto ani pro otázku výše výživného a to dle znění zákona ani s hlediska slušnosti v úvahu okolnost, zda-li žalobkyně jest nyní sama výdělečně činnou, a má z práce své nějaký příjem. Dle toho je žalovaný zásadně povinen žalobkyni poskytovat výživu, stavu jejímu přiměřenou, jak již shora bylo uvedeno, s poukazem na § 1610 něm. obč. zák., jenž mluví o životním postavení osoby potřebné, míní tím právě výživu stavu přiměřenou a vyplývá z toho také bezdůvodnost výtky neúplnosti řízení odvolacího (§ 503 čís. 2 c. ř. s.), kterou shledává dovolatel v tom, že nebyly provedeny důkazy o tom, mnoho-li si žalobkyně nyní svou prací vydělá. Tím jest také určena dle §u 1610 cit. zák. míra, t. j. výše výživného, předpokládajíc ovšem, že tomu není na závalu ustanovení §u 1579 téhož zákona, dle něhož vyživovací povinnost manžela musí odpovídati jeho jmění, a to tak, aby jeho vlastní, stavu jeho přiměřená výživa nebyla ohrožena. Dovolatel neprávem má za to, že takovýto případ zde nastal, neboť za odpočetní položku ve smyslu §u 1579 cit. zák. (bei Berücksichtigung seiner sonstigen Verpflichtungen) nelze pokládati ničím nedoložený peníz 400 K (mzda hospodyně), pročež dlužno vzít za podklad měsíční zbytkový příjem žalovaného v obnose 1500 Kč, jak on sám ve své žalobní odpovědi uvedl. Má-li odvolací soud za to, že tento důchod stačí k výživě žalovaného, stavu jeho přiměřené, nelze v tom spatřovati nesprávné právní posouzení věci, a následkem toho netřeba se zabývatí druhou částí předpisu §u 1579 cit. zákona, věnovanou případu, když by nastalo ohrožení výživy, přiměřené stavu manžela k placení povinného.

Čís. 4007.

Najely-li dětské saňky na vlak, podjedše s příkré spadající cesty spuštěnou závoru, jde o příhodu v dopravě. Tím, že dráha vyhověla bezpečnostním opatřením, jež nařídil dohlédací úřad, není za všech okolností vyčerpáno ručení provozovatelky dráhy za bezpečnost dopravy.

(Rozh. ze dne 24. června 1924, Rv I 491/24.)

Žalobce, v době úrazu sedmiletý, saňkoval na silnici, podjel spuštěnou železniční závoru, byl zasažen vlakem a těžce poraněn. Žalobu na dráhu o náhradu škody neuznaly nižší soudy co do důvodu po právu, Nejvyšší soud uznal žalobní nárok co do důvodu po právu.

Důvody:

Souhlasiti jest s názorem nižších stolic, že událost, která přivodila žalobci úraz, pokládati jest za příhodu v dopravě po rozumu Šu 1 zákona o povinném ručení drah a dlužno tedy za to míti, že příhoda ta nastala ze zavinění podnikatelství dráhy, nebo jejích, k výkonu provozu použitých osob, pokud provozovatelka neprokáže, že se příhoda ta udála neodvratitelnou náhodou, nebo zaviněním poškozeného (§ 2 cit. zák.). Dle náhledu dovolacího soudu nelze dráze toto vyproštění z viny přiznati z nižádného z uvedených důvodů. Nelze především uznati na zavinění žalobcovo. Tento byl v době úrazu sice již přes 7 roků stár, leč, uváží-li se zjištěné okolnosti případu, nelze mu zavinění přičísti, neboť to předpokládá, by mu prisuzována býti mohla způsobilost, zachovati onu míru obezřetnosti, kterou by se bylo dalo úrazu předejiti. Úraz udál se tím, že žalobce jel se svou 3letou sestřičkou na dětských sáňkách po okresní silnici, která, jak zjištěno, má velmi značný spád ku přejezdu dráhy a dle místní polohy připouští teprve ve vzdálenosti 100 m před přejezdem přehled, na tento přejezd a závoru na něm umístěnou. Znalec ve svém posudku vyslovuje náhled, že žalobce neměl asi v sáňkování ještě tolik zručnosti, by před uzavřeným, vlakem obsazeným přejezdem včas zastavil a stranou se uhnul. Uváží-li se, že děti byly zabrány zcela touto dětskou zábavou a dětskou radostí z ní, nelze jim zajisté k vině přičítati, že nezachovaly opatrnosti v tom směru, že nezanechaly sáňkování vůbec, anebo že s ním nevyčkaly až do uvolnění přejezdu, tím méně pak v tom směru, že přehlédly, že závora jest zavřena, nebo, nepřehlédly-li toho, že zavčas nezastavily anebo se stranou neuhnuly. Tuto obezřetnost vyvinouti není schopna dětská mysl, v tomto stupni vývoje ještě zcela bezstarostná a nesoudná. Nelze dráze přiznati ani vyprošňovací důvod »neodvratného« činu osoby třetí, neboť o takovýto čin tu vůbec nejde. Nižší stolice poukazují na zavinění rodičů žalobcových, že prý děti své v té době zanechaly bez dohledu; leč v té příčině jest prokázáno, že otec žalobcův tou dobou byl pro chorobu upoután na lůžko, kdežto matka byla zaměstnána obstaráváním domácnosti, v níž přítomni byli tou dobou dělníci vrchní stavby, obědvající tam. Nedohlédnutí na děti bylo tedy za těchto poměrů omluvitelné a zaviněno docela z příčin, k provozu dráhy samé se vztahujících. Předpis čl. 8 třetí odstavce předpisů pro službu výměnářů atd. má zřejmě zameziti, aby dítky zřízenců po dobu jízdy vlaků, jsou-li ve strážním domku, nevyšly na trať; v tomto případě však dostaly se děti na trať z venčí. Leč, i kdyby mohlo v tomto směru opominutí rodičů žalobcových býti přijato, nebylo by je lze pokládati za důvod k vyproštění dráhy, ježto toliko neodvratitelný čin osoby třetí může dle zákona provozovatelku dráhy ručení zbaviti. Z tohoto důvodu hledí soud první stolice z tohoto domnělého opominutí vyvoditi »neodvratnou« náhodu, leč odůvodnění to nevyhovuje zákonu a jest, jak z dalších vývodů vysvitne, i věcně nesprávná. Jde tedy o to, zda lze aspoň tento vyprošňovací důvod dráze přiznati, a dovolací soud nemůže ani v této otázce přisvědčiti názorům nižších stolic. Jak bylo zjištěno, klesá okresní silnice, po které žalobce

se svou malou sestřičkou na sáňkách sjeli přímo pod vlak, velmi prudce a jest z trati málo přehledná, přejezd jest ze silnice, jak již shora uvedeno, přehledný na 100 m. Přejezd jest uzavřen závorou, jejíž příčné břevno při uzavření leží 1 m vysoko od země. Že se na této silnici děti klouzají, bylo prokázáno, a strážník S. podle zjištění sáňkování v těch místech zakazoval. Není pochybnosti, že by podjetí pod závorou mohlo býti úplně zamezeno, kdyby závora opatřena byla ochranou mříží nebo aspoň tak byla konstruována, aby i dolejší prostora pod horním břevnem byla uzavřena. Příhoda mohla dále zamezena býti i při tomto stavu zabezpečení zvýšeným dohledem. Nelze tedy mluvit o náhodě venkoncem neodvratné, nelze však mluvit ani o náhodě relativně neodvratitelné, totiž o takové náhodě, které by se nebylo dalo náležitou, daným poměrům přiměřenou péčí a prostředky, jichž použití provozovatelce dráhy rozumně uloženo býti může, předejiti, a nelze především souhlasiti s tím, že by byla dráha, když na přejezdu umístěná závora byla zavřena, neměla další povinnosti k zamezení možného úrazu. Poukazuje-li se na to, že dle čl. I. zákona o místních drahách ze dne 31. prosince 1894, čís. 2 ř. zák. z r. 1895 a dalšího zákona ze dne 8. srpna 1910, čís. 149 z roku 1910, ř. zák., jest dráha povinna jen k takovým bezpečnostním zajištěním, která dohlédací úřad železniční nařídí a že u nich přestává další zabezpečovací povinnost dráhy, nelze tomuto předpisu přikládati za všech okolností ten význam, že tím jest vyčerpán rozsah ručení provozovatelky dráhy za bezpečnost dopravy. Nařízení dohlédacího úřadu železničního nemají zajisté jiného účelu, než aby jimi předem dle předpokládaných poměrů a potřeb vzhledem na úlevy, pro místní dráhy přípustné, stanoveno bylo, jakými bezpečnostními opatřeními a zařízeními má býti dráha vybavena a opatřena, by k provozu dopravy byla připuštěna. Jde tedy jen o předchozí povolení a schválení, které dle právního řádu nařízeno jest pro veškeré podniky, jichž provoz může ohrožovati veřejnou bezpečnost. Tím však není řečeno, že dráha ručí jen do té míry zabezpečení, která byla nařízena, a že nemá povinnosti k dalšímu zabezpečení dopravy, ukáže-li se toto účelným nebo nutným, dle poměrů, jež se skutečně později vyvinou a jež se podstatně liší od oněch, jež dohlédací úřad předpokládal. Opačný výklad odporoval by základním hlediskům zákona o povinném ručení drah a zajisté i nynějšímu Šu 1319 obč. zák., který stanoví, že držitel díla ručí za škodu z vadné jeho vlastnosti vzešlou, nedokáže-li, že vynaložil veškerou, k odvrácení nebezpečí potřebnou obezřetnost. Z tohoto ručení nevyprošťuje ho ani to, že dílo bylo úředně schváleno, zjistí-li se, že bylo přece vadným a mohlo dle pokroků techniky bezpečněji býti založeno. Platí-li tato zásada o takových dílech vůbec, nemůže přicházeti mimo zřetel v případech, týkajících se provozu železničního, kde jde o podnik, spojený se zvláštním nebezpečím pro obecnou bezpečnost. V tomto případě přichází velmi závažně v úvahu další okolnost, že místo úrazu není pouhým přejezdem, jímž vlak projede. Na tomto přejezdu, jak bylo zjištěno, provádí se posunování a seřaďování vlaků, tedy zvláště nebezpečná manipulace železničního provozu, která poměrně delší dobu trvá a tím okolí ohrožuje. Tento přejezd měl tedy býti

bezpečněji uzavřen oproti okresní silnici, která značným svahem spadá do tohoto přejezdu, tak, aby zamezen byl přístup a nahodilé vniknutí dětí, zvířectva a pod. do prostory tohoto seřadiště. Je-li zjištěno, že na blízku děti sáňkují a že jim to bylo zřízencem dráhy zakazováno, plyne z toho, že toto nebezpečí nebylo přehlíženo. Při nejmenším měl býti tento přejezd v době, kdy na něm konán byl provoz, bedlivěji hlídán a střežen a znalec sám ve svém posudku uvádí, že přejezd ten k zabezpečení železniční dopravy jest střežen strážníkem trati. V tomto případě bylo však toto hlídání přejezdu zcela nedostatečným, neboť ani strážník trati, ani ostatní personál, jsouce zabráněni do své práce, nemohli dohlížeti na silnici a neměli na ní ani přehledu, takže sáňkující děti vjely zcela nepozorovaně pod vlak, aniž to někdo z personálu postřehl. Za těchto okolností nelze provozovatelce dráhy přiznati, že se z viny a z ručení za tento úraz vyprostila, a pokládá proto dovolací soud uplatněný nárok dle právního důvodu za opodstatněný.

Čís. 4008.

»Zaplacením« dle §u 11 písm. c) vládního nařízení ze dne 13. září 1920, čís. 532 sb. z. a n., rozumí se pouze pravidelný způsob zaplacení, nikoliv však případy, kdy věřitel, ať již důvodně nebo bezdůvodně, zaplacení odmítl.

(Rozh. ze dne 24. června 1924, Rv I 524/24.)

»Zentralbank der deutschen Sparkassen« v Praze poskytla žalované obci Ch. v Čechách zápůjčky. V roce 1916 přesídlila »Zentralbank der deutschen Sparkassen« do Vídně. V únoru 1921 byla založena »Zentralbank der deutschen Sparkassen in der Čechoslovakischen Republik« v Praze a ministerstvo financí prohlásilo vyhláškou ze dne 4. února 1922, že akciová společnost »Zentralbank der deutschen Sparkassen in Wien« postoupila své hypotekární a komunální pohledávky v oblasti Československé republiky, na jejichž podkladě vydala zástavní listy a komunální dlužní úpisy, akciové společnosti Zentralbank der deutschen Sparkassen in der Čechoslovakischen Republik v Praze, a že tato společnost se zavázala, že bude plniti závazky ze zástavních listů a komunálních dluhopisů, vydaných akciovou společností Zentralbank der deutschen Sparkassen in Wien a obíhajících v Československé republice, v korunách československých, a že dotyčné titry, akciovou společností ve Vídni vydané a v tuzemsku obíhající, vymění za nové titry, znějící na novou akciovou společnost v Praze a na měnu československou. Ve vyhlášce této ministerstvo financí prohlásilo, že postoupené tyto hypotekární a komunální pohledávky ve smyslu §u 11 písm. a) a c) vládního nařízení ze dne 13. září 1920, čís. 532 sb. z. a n., nyní splatny a zúčitatelný jsou v korunách československých tak, jako by v této měně již původně byly poskytnuty, že však ustanovení to netýče se pohledávek, do dne této vyhlášky již zaplacených. Žalovaná obec složila v lednu 1922 u okresního soudu ve Vídni 5,000.000 Krak. pro